בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 16114-09-21 מדינת ישראל נ' אלכתנאני(עציר) **03 נובמבר 2021**

לפני כבוד השופט נסר אבו טהה

המבקשת **מדינת ישראל**
ע"י ב"כ עו"ד נתנאל סאלי אביטל

נגד

המשיב **חמזה אלכתנאני (עציר) בהיוועדות חזותית**
ע"י ב"כ עו"ד אפרת צרפתי

פרוטוקול

1. זוהי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו על רקע כתב אישום המייחס לו, לכאורה, עבירות בנשק (נשיאה והובלה) – עבירות מיום 30.08.2021.

2. לפי עובדות כתב האישום נטען, בתמצית, כי ביום 30.08.2021 סמוך לשעה 20:10 החזיק המשיב ברשותו אקדח חצי אוטומטי FN מודל HP-35, קליבר 9 מ"מ פאראבלום, מספר סידורי 57129L, הטעון במחסנית תואמת ובה 11 כדורים קליבר 9 מ"מ (להלן: "האקדח").

במועד זה צעד המשיב בשול של כביש 6, סמוך לצומת בית קמה כשהוא נושא את האקדח, עטוף חלקית בגרב, מוחזק על גופו במכנסיו באזור מותנו. במועד זה נעצר המשיב על ידי משטרת ישראל.

3. בהעדר מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הופנה המשיב, לקבלת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן.

4. **תסקיר** כאמור התקבל, ממנו עולה כי המשיב בן 20, רווק, עובר למעצרו התגורר בבית הוריו ברהט ועבד בחברת "אינטל". נעדר עבר פלילי.

שירות המבחן התרשם כי המשיב מבטא שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי שבאו לידי ביטוי במציאת מסגרת תעסוקה יציבה, הצליח לגייס כוחות לתפקוד תקין, נמצא בשלבים הראשונים של זיהוי הבעייתיות בהתנהלותו ומעוניין לערוך שינוי בדפוסי חשיבתו. עוד התרשם השירות כי ההליך המשפטי, לרבות מעצרו לראשונה בחייו, מהווים גורם מרתיע עבורו.

מנגד, שירות המבחן התרשם כי המשיב בפועל **מתקשה לגייס כוחותיו ליצירת רצף תעסוקתי**, נטה להדגיש את חלקיו המתפקדים, התקשה לבחון לעומק את קשריו באזור מגוריו ומצבי סיכון בהם עשוי להימצא, **נטה לצמצם וטשטש את התנהלותו השולית**. עוד התרשם השירות כי המשיב בעל מאפייני אישיות בלתי בשלים, התקשה ליצור הלך חשיבה מעמיק אודות השלכות עתידיות, **ממוקד ברווחים המיידים שמפיק ממעשיו**, פועל פעמים רבות מתוך מטרה להפיק רווח כלכלי רחב ומהיר. שירות המבחן התרשם **מקיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.**

הערכת הצורך בטיפול – המשיב התקשה להצביע על נזקקות טיפולית. להערכת שירות המבחן, שילובו של המשיב בקבוצה טיפולית יכול לעזור לו לבחון את דפוסיו המכשילים.

החלופה שנבחנה – בדמות מעצר בית מלא בבית הוריו ברהט (להלן: "כתובת החלופה"), בפיקוח הוריו עמל ועאדל כרים, ואחיו ראשד (להלן: "הערבים המפקחים").

שירות המבחן התרשם כי הערבים המפקחים מגנים התנהגות עוברת חוק, כי בכוונתם לפעול ולסייע למשיב תוך הצבת גבולות ברורים להתנהגותו וכי יש בחלופה המוצעת, לצד שילוב המשיב בטיפול, בכדי לתת מענה לרמת הסיכון. עוד התרשם שירות המבחן כי המשך מעצרו של המשיב יחשוף אותו לנורמות שוליות ויכול להוות סיכון לחבור לחברה שולית, בשל גילו הצעיר והמצוקה בה נמצא חשוף לניצול מצד עצורים אחרים. בסופו של דבר בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו של המשיב לחלופה שנבחנה, לצד הטלת צו פיקוח מעצר וערבויות כספיות.

4. **ב"כ המשיב** עתרה להורות על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שנבחנה והומלצה על ידי שירות המבחן. נטען כי המשיב צעיר, נעדר עבר פלילי, נתון במעצר לראשונה בחייו. עובר למעצרו שמר על יציבות תעסוקתית. עוד נטען כי הוריו של המשיב עובדים, ומשפחתו מנהלת אורח חיים נורמטיבי.

עוד הפנתה הסנגורית להתרשמות שירות המבחן כי המשך מעצרו של המשיב יחשוף אותו לנורמות שוליות ולסיכון לחבור לחברה שולית, כי המשיב ביטא שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי וכי מעוניין להשתלב בטיפול ולערוך שינוי באורחות חייו. עוד עמדה הסנגורית על

התרשמות שירות המבחן כי ההליך הפלילי המתנהל נגדו ומעצרו מהווים עבור המשיב גורם מרתיע, וכי יש בחלופה שנבחנה, לצד שילובו בהליך טיפולי, בכדי לתת מענה לרמת הסיכון.

אשר לחלופה שנבחנה, נטען כי מדובר על חלופה ראויה וטובה הכוללת שלושה ערבים ומפקחים בוגרים, אחראיים ורציניים, המעוניינים לסייע למשיב ומבינים את משימת הפיקוח.

5. **ב"כ המבקשת**, מנגד, עתרה לדחות את שירות המבחן ולהורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, שכן גיל צעיר והעדר עבר פלילי אינם מהווים, כשלעצמם, נסיבות חריגות המצדיקות סטייה מהמדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק לפיה נקודת המוצא היא מעצר והחריג הוא בחינת חלופה. בעניין זה הפנתה המבקשת לפסיקה בדבר מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק של נאשמים צעירים, נעדרי עבר פלילי, ולצד תסקיר חיובי (בש"פ 4271/21, בש"פ 7007/20 ומ"ת (מחוזי באר- שבע) 22001-03-21).

עוד עמדה המבקשת על חומרת העבירות המיוחסות למשיב ונסיבות ביצועם לכאורה, המעידים על מסוכנותו של המשיב לציבור, שכן האחרון לכאורה החזיק ברשותו נשק חם, טעון בכדורים, באופן המעיד על נכונות להשתמש בו בטווח קרוב. עוד נטען, כי התנהלותו של המשיב בחקירה מלמדת על דפוסים עבריינים, שכן לא סיפק הסברים מניחים את הדעת ביחס להימצאותו של הנשק.

אשר להמלצת שירות המבחן, נטען כי כשמה כן היא, ואין היא מחייבת את בית המשפט או כובלת את שיקול דעתו. עוד עמדה המבקשת על התרשמות שירות המבחן ממאפייני אישיותו ומאפיינו של המשיב ככזה הנוטה לטשטש ולצמצם התנהגות שולית, התקשה לבחון לעומק קשריו באזור מגוריו ומצבי סיכון בהם עשוי להימצא, מתמקד ברווחים המיידים שמפיק ממעשיו, מבלי לחשוב על השלכות מעשיו, וכי קיימת בעניינו רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. אשר להערכת הצורך בטיפול, נטען כי המשיב שלל נזקקות טיפולית.

6. כידוע, כפי שנקבע בפסיקה, נקודת המוצא בעבירות נשק כי קיימת מסוכנות המצדיקה מעצר עד תום ההליכים. יתרה מזו, גם מעצר בפיקוח אלקטרוני יתאפשר בעבירות נשק כחריג מטעמים מיוחדים – סעיף 22ב(ב)(1) לחסד"פ (ראה בעניין זה בש"פ 4312/20).

עוד נקבע בפסיקה כי גיל צעיר והעדר עבר פלילי אינם מהווים, כשלעצמם, נסיבות אשר מצדיקות חריגה מן הכלל האמור ביחס לעבירות בנשק (ראה בש"פ 4194/21, בש"פ 4271/21, בש"פ 4356/21).

עוד נקבע כי עבירות נשק מצדיקות מעצר עד תום ההליכים, זאת הן בשל קיומה של עילת מעצר סטטוטורית בשילוב סעיף 35(ב) לחסד"פ, והן בשל המסוכנות הכללית הגלומה בעבירות מסוג זה. **עבירות נשק ועילת המסוכנות הולכות יד ביד, והשגת מטרת המעצר על דרך של חלופה שמורה למקרים חריגים** (בש"פ 3265/16).

בנוסף, כלל ידוע הוא כי בית המשפט אינו מחויב באימוץ מסקנתו של שירות המבחן בתסקיר המעצר, שכן התסקיר הוא כלי עזר לגיבוש ההחלטה בשאלת אפשרות שחרורו של נאשם לחלופת מעצר, ואינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט (ראה בש"פ 2221/20).

7. על אף הסכמת ב"כ המשיב בדבר קיומן של ראיות לכאורה, נטלתי לעיוני את חומר הראיות, ואיני סבור כי המקרה שבפניי נופל בגדר החריגים שעמדה עליהם הפסיקה.

המשיב נעצר במסגרת פעילות של המשטרה לאיתור רכב שהיה חשוד בהפצת סמים. הרכב החשוד אותר בכביש 6 - מחלף דבירה, בהמשך נסע הרכב לגשר דבירה ואבד עמו קשר עין. סמוך לאחר מכן הגיע הרכב החשוד לחסימה של בלשי יחידת מגן, דווח כי יש בריחה רגלית מהרכב. מיד לאחר מכן זוהה המשיב לבוש שחורים הולך בהליכה מהירה ומסתכל לצדדים בצורה מחשידה לכיוון צפון. המשיב נעצר ובחיפוש עליו נתפס במכנסיו האקדח עטוף בגרב.

המשיב מסר בחקירתו כי הסיעו אותו לצומת בית קמה, וכאשר עמד להטיל את מימו ראה מימינו אקדח שנמצא בתוך גרב זרוק על הרצפה, לא ידע מה יש בפנים, אם זה נשק רגיל או סתם נשק צעצוע, לקח את האקדח והתכוון להתקשר לאביו (ראה הודעה מיום 31.08.2021).

עוד מעיון בחומר החקירה עולה כי הוצגו בפני המשיב התכתבויות בשפה הערבית בינו לבין אחרים, ממכשיר הטלפון שלו, שעניינן אקדח , ובמקום אחר תחמושת, אם כי תחת המילים "גרעינים" (הכוונה לתחמושת). באשר להודעה בעניין האקדח, המשיב אישר את הדברים. אם כי לדבריו השיח היה בגין אקדח אוויר. במקום אחר, נשמע אומר שהוא רוצה "גרעינים" והכוונה לתחמושת. המשיב הסביר כי זה היה בצחוק (ראה הודעת המשיב מיום 12.09.2021 שעה 09:40).

8. המשיב נעצר כשהוא מחזיק במכנסיו נשק חם מסוג אקדח חצי אוטומטי FN, כשהאקדח טעון במחסנית תואמת ובה 11 כדורים. נסיבות אלה מלמדות על נגישות המשיב לנשק ועל נכונותו לעשות שימוש בנשק שכן האקדח היה טעון במחסנית מלא.

אשר לעושה – בן 22, רווק, נעדר עבר פלילי. יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם כי בעל מאפייני אישיות בלתי בשלים, צמצם וטשטש התנהגותו השולית, התקשה להרחיב ביחס לגורמים שוליים באזור מגוריו ומצבי סיכון בהם עשוי להימצא, ממוקד ברווחים המיידים שמפיק ממעשיו, פועל מתוך מטרה להפקת רווח כלכלי רחב ומהיר וכי קיימת בעניינו רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

9. ער אנוכי להיותו של המשיב צעיר נעדר עבר פלילי. אולם, אין בנתון זה כשלעצמו כדי לגבש נסיבות חריגות או יוצאות דופן, המצדיקות במקרה דנן, סטייה מנקודת המוצא כפי שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק שכן השילוב בין רמת המסוכנות הגבוהה הנלמדת מנסיבות המקרה והמעידות על נגישות המשיב לנשק ולבין מאפייני אישיותו ודפוסיו כפי שעמד על כך שירות המבחן בתסקירו, אינן מגלות הצדקה לשחרורו של המשיב לחלופת מעצר. בנוסף, לא שוכנעתי כי הן מבססות טעמים מיוחדים המצדיקים מעצר בפיקוח אלקטרוני, כנדרש בעניינו בשים לב לסוג העבירה (סעיף 22ב(ב)(1) לחוק המעצרים).

10. למותר לציין כי המשטרה הציבה מלחמה בנשק כיעד. עוד בהקשר זה, הוצגו נתונים סטטיסטיים של המחוז הדרומי (בהליך מ"ת אחר 55069-02-20) שמלמדות על עליה מדאיג בשימוש באמל"ח.

אמנם הבדיקה השיפוטית היא כמובן אינדיבידואלית, אולם נתוני המשטרה העדכניים מצביעים על עלייה ניכרת בשימוש באמצעי לחימה במחוז הדרומי בשנתיים האחרונות, ומלמדים על עוצמת המסוכנות הטמונה בעצם ההחזקה (ראה בעניין זה בש"פ 5954/10).

עוד יפים בעניין זה דברי בית המשפט העליון לאחרונה בע"פ 2733/20 (כב' השופט נ' סולברג): *"...בית משפט זה חזר והתריע בדבר התוצאות הקשות וההרסניות הנגרמות כתוצאה מעבירות בנשק, תוך הדגשת פוטנציאל הסיכון החמור לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו..."*.

11. לא אוכל לסיים מבלי לציין כי הנשק מגלם סיכון פוטנציאלי שישתמשו בו. מידת הסיכון למימוש הפוטנציאל ניתנת להערכה, בין השאר, גם לפי התפוצה של המקרים בהם נעשה שימוש בפועל בכלי נשק בלתי חוקיים בסביבתו של מחזיק הנשק.

ריבוי המקרים של שימוש בפועל בנשק **לאחרונה**, במיוחד **במחוז הדרום ובמגזר הערבי**, מגביר את הערכת הסיכון הנובע מכל נשק ונשק. זאת גם בטרם התממש הפוטנציאל, טרם נעשה שימוש באותו נשק עצמו. עוד בהקשר זה, יודגש שהנטל להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הרובצת לפתחו של מחזיק נשק (כדי לשכנע בהיתכנות חלופת מעצר) גובר בתקופות בהן נעשה שימוש רב בנשק, **כמו המציאות דהיום**.

הגוף העברייני המחזיק בנשק, בדרך כלל, יהיה ארגון פשיעה, כנופיה או משפחה ולא אדם בודד. גוף זה, בדרך כלל, ידאג לכך שהנשק ייאחז בפועל על ידי מי שאין לו עבר פלילי כדי להקטין את הסיכון למעצר אם הנשק ייתפס.

משכך, המעצר בגין החזקת נשק שלא כדין נדרש כדי לגדוע את היד של הגוף המסוכן כולו - אף אם היד, כשלעצמה, אינה נראית כל כך מסוכנת. בדומה לקטיעת שרשרת הפצת הסם בתחום הסמים, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסיקתו.

הערה אחרונה בטרם סיום, ובענווה, מוצא מותב זה, אשר דן במשך שנים כמותב קבוע בהליכי מעצר עד תום ההליכים במחוז הדרום, להצטרף לדברי בית המשפט העליון, כב' השופט ג. קרא לאחרונה **בבש"פ 6890/21 מדינת ישראל נ' כארם שריף** (פיסקה 15): "בהקשר זה אעיר, כי גיל צעיר והעדר עבר פלילי, כבעניינו, אינם מהווים, כשלעצמם, טעמים מיוחדים המצדיקים סטייה מהכלל האמור ביחס למעצר בעבירות נשק".

זאת מאחר ומרבית כתבי האישום ובקשות המעצר שמובאים בפניי מתחום הנשק עניינם נאשמים צעירים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי. יכול והדבר מקורו בפיתוי הכספי והקלות הבלתי נסבלת בהשגת כלי נשק בלתי חוקיים. במקביל, מאמצי אכיפה מרובים מושקעים בגילוי כלי נשק לא חוקיים, בתפיסתם, במניעת השימוש בהם ובסיכול עבירות חמורות, וכן בפענוח העבירות ובהבאת הנאשמים לדין.

12. מן המקובץ לעיל, מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

עותק מההחלטה יישלח לב"כ הצדדים ולשירות המבחן.

המבקשת תדאג ליטול את תיק החקירה מלשכתי.

ניתנה והודעה היום כ"ח חשוון תשפ"ב, 03/11/2021 במעמד הנוכחים.

נסר אבו טהה, שופט

הוקלד על ידי נינה בורק